

LEKKASJESAKEN

NOTAT #1

Siv. Ing. Gisle Hannemyr
Ver. 1.3
Dato: 2013-01-31

Innholdsfortegnelse

1. Oppdrag.....	3
1.1 Gjennomgått materiale.....	3
2. Versjoner av bildene	4
2.1 Tidslinje og bruk av bildene.....	5
2.2 Bilde #2 på advokat Eldens CD	8
3. Vannmerket kan være påført av andre	9
4. Oppsummering og konklusjon.....	13

1. Oppdrag

Forfatter er kontaktet av Sigurd Klomsæt med forespørsel om vurdering av datatekniske spørsmål i samband med anklager om lekkasjer i 22. juli-saken. Det ble gitt følgende mandat for oppdraget:

Det legges ingen føringer i arbeidet/oppdraget – jeg vil ha sannheten og de faktiske korrekte forhold opp og fram – så langt det er mulig. Ditt arbeid står jeg fritt til å benytte overfor domstoler, politiet og andre organer.

Bakgrunnen for oppdraget er at materiale som politiet fredag den 3. februar 2012 utleverte på en CD til bistandsadvokatene i 22. juli-saken ble lekket til media, og at Sigurd Klomsæt er pekt ut som den ansvarlige for lekkasjene i blant annet beslutninger i Oslo tingrett og Borgarting lagmannsrett, samt advokatbevillingsnemnda.

I samband med utleveringen ble det gjort flere sikkerhetstiltak for å sikre at uvedkommende ikke skulle få tilgang til disse CDene. Blant annet ble CDene overlevert personlig, innholdet på dem var kryptert og beskyttet med et unikt passord, og dette passordet ble overlevert i en separat prosess. For å spore eventuelle lekkasjer ble et at bildene (Bilde #2 gjengitt under) retusjert ved at den nederste låssylinder på døren bak terroristen ble redigert bort, og det ble i tillegg laget en såkalt «kanari-felle» i form av en tallkode som var unik for hver enkelt advokat. Denne tallkoden ble så lagt skjult inn i hvert enkelt bilde i form av et såkalt digitalt vannmerke («Image ID») ved hjelp av en gratis demo-versjon av programmet Digimarc.

Til merking («Image ID») ble det benyttet en femsifret kode der de tre første siffer identifiserte den politimann som gjennomførte merkingen, og de to siste siffer identifiserte den bistandsadvokat som mottok de merkede bildene.

Bildene som ble overlevert advokatkontor Klomsæt var merket med koden «21303», der «213» var koden for politimannen som sto for merkingen, og «03» var koden som sto for advokatkontor Klomsæt.

Dette er versjon 1.3 av rapporten. Den er endret i forhold til versjon 1.2 (2. november 2012) ved at nye opplysninger som kom fram i åpen rett 30. januar 2013 er tatt med i rapporten. To feil er dessuten rettet.

1.1 Gjennomgått materiale

Følgende materiale er blant annet gjennomgått:

- Instruks for dokumentutlevering til bistandsadvokater av 2012-01-31.
- «Lekkasjer til mediene fra straffesak 11762579 den 03.02.2012» av 2012-02-09 av politibetjent Ole Jørgen Hafredal.

- Oversendelsesbrev vedr. Oslo tingretts sak 11-125109ENE-OTIRI08 av 2012-02-16 av politiadvokat Hilde Strand, samt vedlegg til brevet.
- «Rapport vedrørende kopi av straffesak gitt til bistandsadvokat Sigurd Klomsæt 03.02.2012» av 2012-02-17 av politispesialist Ole Jørgen Hafredal.
- Beslutning i Oslo tingrett av 2012-02-29, [TOSLO-2011-125109](#).
- Beslutning i Borgarting lagmannsrett av 2012-03-14, [LB-2012-38518](#).
- «Angivelig lekkasje av politimateriale» ver. 2.6 av 2012-11-01 av Stein A. J. Møllerhaug.
- Rapport av 2012-10-08 av siv. ing., ph. d. Svein Willassen

2. Versjoner av bildene

I «Instruks for dokumentutlevering til bistandsadvokater» som er signert av Stian Barmo, Paul Olav Fjælberg og Ole Jørgen Hafredal (dvs. samtlige politifolk som arbeidet med å vannmerke materialet) skulle følgende dokumenter vannmerkes:

Følgende dokumenter skal vannmerkes

Dok 03,02,09. (Side 27), to bilder av Breivik ved pågripelsen: vannmerkes

Dok 07,04,52. (side 429) Gjennomgang av video - Norges Røde Kors: vannmerkes

Disse tre bildene er gjengitt nedenfor. Bilde #1 og #2 er hentet fra Dok 03,02,09 og viser terroristen i hjemmelaget politiuniform ved pågripelsen. Bilde #3 er et bilde terroristen selv tok på Vålstuen gård og viser de to bilene han benyttet. I instruksjonen omtales dette stillbildet som «Gjennomgang av video - Norges Røde Kors».

Bilde #1

Bilde #2

Bilde #3

Samtlige tre ulike bilder har dukket opp i media med digitalt vannmerke.

Bilde #2 ble, før bildene ble overlatt bistandsadvokatene, manipulert av politiet, ved at den *nederste* av de to låssylindrene som er synlig på døren i bakgrunnen ble retusjert bort.

2.1 Tidslinje og bruk av bildene

NRK
Nyheter ▾
TV
Radio ▾
Snarveier ▾

NRK > Nyheter > Norge
Nyheter
Norge

Her er Breivik pågrepet på Utøya

HOLDT I HOVEDHUSET: Anders Behring Breivik sitter med hendene i fanget i hovedhuset på Utøya kort tid etter pågripelsen 22. juli 2011.

For første gang kan NRK vise bildene av terrorsiktede Anders Behring Breivik (32) kort tid etter at han ble pågrepet på Utøya.

<p>INGUNN ANDERSEN ingunn.andersen@nrk.no</p>	<p>STÅLE HANSEN stale.hansen@nrk.no</p>	<p>MARIT KOLBERG marit.kolberg@nrk.no</p>	<p>GAUTE ZAKARIASSEN gaute.zakariassen@nrk.no</p>
<p>GUNN EVY AUESTAD gunn.evvy.auestad@nrk.no</p>	<p>AMUND AUNE NILSEN amund.aune.nilsen@nrk.no</p>	<p>PETER SVAAR peter.svaar@nrk.no</p>	<p>ANNEMARTE MOLAND annemarte.moland@nrk.no</p>
<p>IDA DAHL NILSSEN ida.dahl.nilssen@nrk.no</p>	<p>ELLEN OMLAND ellen.omland@nrk.no</p>		

Publisert 03.02.2012 16:45. Oppdatert 03.02.2012 19:56.

Som det framgår av rapporter datert 9. og 17. februar 2012 av Ole Jørgen Hafredal ble CD som inneholdt bildene utlevert til Klomsæts advokatkontor den 3. februar 2012 og passordet som var nødvendig for å åpne CDen med bildene oversendt Klomsæts epost-adresse klokken 14:21 samme dag.

Klokka 16:45 samme dag ble de første bildene som befant seg blant materialet utlevert bistandsadvokatene publisert i norske nettmedier. Så langt jeg har klart å bringe på det rene var NRK først ute klokka 16:45. Faksimile av oppslaget i NRK vises nederst på forrige side og viser utsnitt av Bilde #2 og Bilde #1. NRK-bildene var merket med Digimarc «Image ID» 21303.

HANNEMYR NYE MEDIER AS

Etter publiseringen på NRKs nettsider fulgte nettutgavene av Dagbladet (17:23), VG (17:33), ABCnyheter (17:38), Aftenposten (18:02) og Adressa (18:47). Aftenposten publiserte klokka den 4. februar 12:58 Bilde #3. Den 25. mai 2012 publiserte NRK så en uretusjert utgave av Bilde #2.

Tabellen under er en uttømmende oppstilling som viser når ulike nettmedier først publiserte hvert av de tre bildene. I kolonnen «medium» er det også hyperlenker til originaloppslagene. De tre bildekolonnene viser dimensjonene (i piksel) som ble benyttet når bildene ble publisert. Et tall i tabellen «Noter» viser hvilken Digimarc «Image ID» bildene var utstyrt med ved undersøkelse foretatt 29. oktober 2012. Dersom det ikke står et tall i denne kolonnen betyr det at en slik ID mangler.

Publisert	Medium	Bilde #1	Bilde #2	Bilde #3	Noter
2012-02-03 16:45	NRK	325x366	325x366	-	21303
2012-02-03 17:23	Dagbladet	978x582	320x506	-	21303
2012-02-03 17:33	VG	834x598	260x554	-	21303
2012-02-03 17:38	ABCnyheter	309x384	300x439	-	ID ikke lesbar
2012-02-03 18:02	Aftenposten	-	380x570	-	ingen ID
-	Aftenposten	-	680x1019	-	21303
2012-02-03 18:47	Adressa	380x286	380x310	-	ingen ID
2012-02-04 12:58	Aftenposten	-	-	780x438	21303
2012-05-25 08:30	NRK	-	246x329	-	uretusjert

Samtlige eksemplarer av Bilde #2 som ble publisert den 3. februar var retusjert, slik at nedre låssylinder var fjernet.

Ingen av mediene, bortsett fra *Adressa*, oppgir kilde. *Adressa* oppgir å ha fått bildene fra *Aftenposten*.

Som det framgår av tabellen var bildene publisert av *NRK*, *Dagbladet* og *VG* den 3. februar merket med «Image ID» 21303. Den samme «Image ID» er knyttet til bildet av Vålstuen gård som ble publisert av *Aftenposten* 4. februar.

For bildene publisert av *ABCnyheter* er «Image ID» i dag ikke lesbar. Ifølge rapportene fra politispesialist Hafredal hadde imidlertid begge bildene «Image ID» 21303 når de ble undersøkt i februar. Jeg legger derfor til grunn at bildene publisert av *ABCnyheter* ble endret ved at «Image ID» 21303 ble fjernet *etter* at de ble undersøkt av Hafredal, men før de ble undersøkt av meg.

Bildene publisert av *Aftenposten* og *Adressa* den 3. februar er ikke omtalt i noen av rapportene fra politispesialist Hafredal jeg har hatt tilgang til. Begge mangler Digimarc «Image ID». *Samtlige* øvrige bilder publisert den 3. februar er omtalt av Hafredal. Hafredal opplyste i åpen rett at årsaken til at akkurat disse to bildene ikke var omtalt var at listene i rapportene ikke var ment å være uttømmende.

Geir-Otto Jakobsen i firmaet Stuf AS (advokatfirmaet Klomsæts leverandør av IKT-tjenester) har informert meg (telefonsamtale 2012-10-29) om at han gjorde Oslo tingrett oppmerksom på at enkelte bilder manglet «Image ID». Politiet har ikke kommentert Jakobsens funn. Denne informasjonen framgår ikke av beslutningen i Oslo tingrett og er ikke nevnt eller drøftet, verken av tingretten, lagmannsretten eller advokatbevillingsnemnda.

Det skal dog bemerkes det i *Aftenpostens* publiseringsløsning finnes en større utgave av Bilde #2 (680x1019 piksel) som er merket med «Image ID» 21303. Dette bildet er tilgjengelig via en direktelenke, men ikke publisert i normal forstand. Det er derfor rimelig å anta at også *Aftenpostens* (og dermed også *Adressas*) bilder opprinnelig var merket med «Image ID» 21303, men at *Aftenpostens* bilderedaksjon oppdaget vannmerket, og sørget for at det ble fjernet før publisering og videreformidling til *Adressa*. Noe kvalitetstap er ikke synlig, verken når det gjelder bildet publisert i *Aftenposten* eller bildene publisert i *Adressa*.

Når det gjelder den versjonen av Bilde #2 som ble publisert av NRK 25. mai 2012, så er dette bildet både umerket og uretusjert. Det stammer derfor neppe fra det materialet som ble distribuert til bistandsadvokatene 3. februar 2012, men er etter alt å dømme lekket på et senere tidspunkt fra en person med tilgang til originalbildet. I åpen rett 30. januar ble det opplyst av advokat Siri Kristiansen at i tillegg til politiet har bistandsadvokatene (men ikke Klomsæt, som på dette tidspunkt var tilbakekalt) hatt tilgang til denne uretusjerte versjonen.

Av kolonnene som viser bildestørrelse framgår det at bildene har ulik størrelse. Ser man på bildene ser man også at de viser ulike utsnitt.

Øverst på neste side vises de fire ulike utgavene av Bilde #1 som ble publisert den 3. februar av hhv. NRK, *Dagbladet*, VG og *ABCnyheter* (i den rekkefølge). Som man ser er utsnittene såpass ulike at de ikke kan ha kopiert bildene fra hverandres nettsider. NRK (som var først) viser et trangere utsnitt enn de øvrige. *Dagbladet* og VG har ganske like utsnitt, men *Dagbladet* har løsere beskjæring i toppen og VG i bunnen. *ABCnyheter* er den første publikasjonen som benytter et utsnitt som viser føttene til terroristen.

Dette innebærer at det er umulig at mediene har kopiert bildene fra hverandres nettsider. Enten har de «delt» materialet med hverandre på forhånd, den samme kilde har lekket til flere medier parallelt, eller bildene kommer fra flere kilder. I og med at det virker som samtlige bilder opprinnelig var merket med samme «Image ID» (21303) er det imidlertid lite sannsynlig at de publiserte lekkasjene stammer fra flere, uavhengige kilder.

Hafredals rapport nevner, som sagt, ikke publiseringene av bildene i *Aftenposten* og *Adressa* den 3. februar. Selv om også disse bildene opprinnelig var merket med 21303 er bildene bearbeidet og Digimarc fjernet før publisering. Jeg finner det besynderlig at disse bildene ikke er omtalt av politiet. Det er mulig at Hafredal vurderte det slik at de lekkasjene som ble publisert i *Aftenposten* og *Adressa* den 3. februar ikke er relevante for saken fordi de ikke umiddelbart kunne knyttes til Klomsæts tildelte «Image ID». Jeg mener likevel at domstolene og advokatbevillingsnemnda skulle blitt fortalt om disse bildene av politiet. At politiet avgir *fullstendig* forklaring later til å være særlig viktig i den foreliggende sak, i og med at opplysningene fra politiet er tillagt avgjørende vekt, og

opplysninger fra andre som er i strid med politiets forklaring overhode ikke drøftes i domstolens beslutninger.

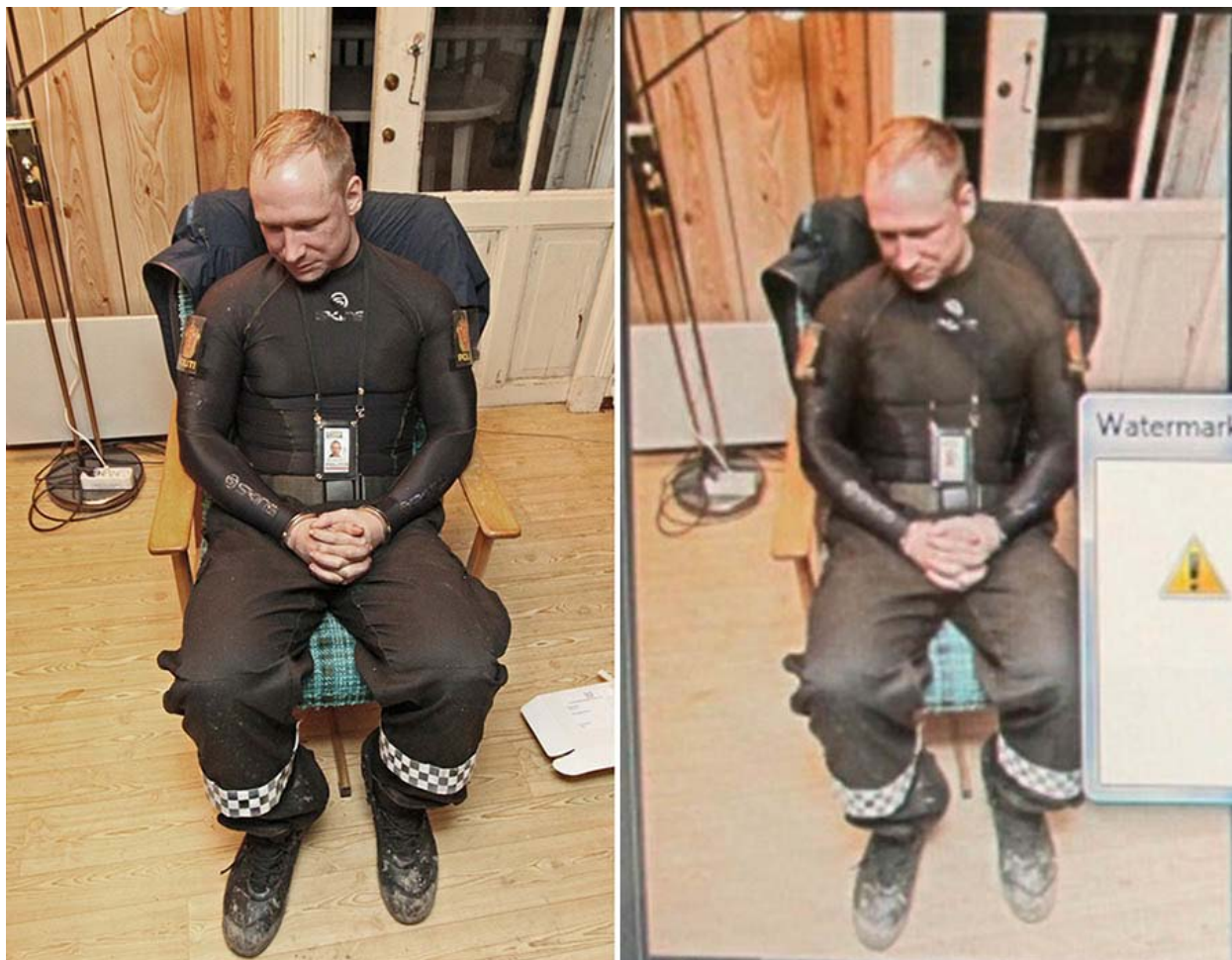
2.2 Bilde #2 på advokat Eldens CD

Jeg har ikke hatt tilgang til Eldens CD, men viser til side 7 i Møllerhaugs rapport der han gjengir bilde #2 i form av et fotografi som er gjengitt i faksimile på neste side.

Svein Willassen skriver i sin rapport om det samme bildet på sidene 6-7. Her påstår han at Møllerhaugs fotografi viser den uretusjerte versjonen av dette bildet – altså den versjonen som *ikke* ble lekket til mediene. Sitat:

For min egen del vil jeg bemerke at bildet som er gjengitt på side 7 i Møllerhaugs rapport ser ut til å være samme bilde som er gjengitt på side 2 i rapport fra pb Hafredal. På bildet som er avfotografert av Møllerhaug er låssylinder synlig, mens denne var fjernet på versjonen av bildet som ble utlevert til mediene. Ut fra dette er det naturlig å slutte at bildet som er utlevert til advokat Elden overhodet ikke har vært gjort til gjenstand for de tiltak foretatt av pb Hafredal og hans kolleger.

Det er korrekt at det er en låssylinder synlig på bildet Møllerhaug gjengir, men dette er den *samme* låssylinderen som er synlig på den versjonen av bildet som ble utlevert til mediene. Den er altså ikke *fjernet*, slik Willassen påstår (det er en *annen* låssylinder som er fjernet).

Over gjengis begge bildene. Bildet til venstre er hentet fra side 2 i Hafredals rapport, mens bildet til høyre er en faksimile hentet fra side 7 i Møllerhaugs rapport. Som det framgår er det neppe snakk om det samme bildet. I bildet hentet fra Hafredals rapport kan man tydelig se to låssylindre på døren bak terroristen. På bildet hentet fra Møllerhaugs rapport (som altså befant seg på advokat Eldens CD) er bare den øverste synlig. Det er derfor hevet over tvil at Willassen tar feil på dette punkt.

3. Vannmerket kan være påført av andre

I premissene for sin fellende beslutning uttaler blant annet Borgarting lagmannsrett følgende (som åpenbart bygger på politispesialist Hafredals redegjørelse):

Lagmannsretten ser også bort fra den forklaring som er gitt fra advokat Klomsæt om at et slikt iD-merke kan fjernes, og at det kan legges inn en ny iD på bildet. Det vises til politiets redegjørelse om at det vil føre til at bildet blir uskarpt. Det var ikke tilfelle her og lagmannsretten bemerker at dette kan konstateres ved selvsyn ved de fremlagte dokumenter. De bilder som er publisert i pressen er like skarpe som de opprinnelige bildene.

Premisset lagmannsretten her legger til grunn er åpenbart uriktig. Jeg har selv utført prosessen med å fjerne et slikt vannmerke, for deretter å legge til et nytt. Operasjonen tar mindre enn et minutt, og intet synlig kvalitetstap oppstår.

Dette bekreftes også av Svein Willassen, som i sin rapport til politiet skriver:

Det legges videre til grunn at det vil være mulig å fjerne vannmerket uten å forringe synlig bildekvalitet.

Og:

Det foreligger ikke noen tekniske sperrer som gjør det umulig for andre å påføre et slikt vannmerke.

Og selvsagt bekrefter også den omstendighet at bilder fra det utleverte materialet dukket opp i *Aftenposten* og *Adressa* uten vannmerker den 3. februar, at vannmerket enkelt kan fjernes, uten at dette medfører at bildet blir uskarpt.

Det kan derfor virke som politispesialist Hafredal, i sin redegjørelse for lagmannsretten har villedet domstolen mht. spørsmålet om vannmerket kan fjernes. Ved å holde skjult for domstolen at det allerede den 3. februar dukket opp bilder i bl.a. en såpass sentral nettavis som *Aftenposten* uten slike vannmerker, og særlig fordi Hafredals redegjørelse på dette punkt åpenbart er blitt tillagt avgjørende vekt, har Hafredal medvirket til at verken domstolene eller bevillingsnemnda har lagt til grunn fullstendige og korrekte fakta for de beslutninger som er fattet.

Som nevnt innledningsvis benyttet politiet seg av en gratis demo-versjon av Digimarc for å påføre bildene digitale vannmerker. Dette har ikke politiet informert domstolene om i noen av de rapportene jeg har hatt tilgang til. Tvert i mot, i politibetjent Hafredals redegjørelse datert 9. februar (side 1) står det:

Verktøyet som er benyttet heter Digimark, som er et program integrert i bildebehandlingsprogrammet Photoshop CS 5. For ytterligere info om dette programmet se internett: <http://www.digimarc.com/digimarc-for-images/professional-edition#basic>

Lenken som Hafredal oppgir viser ikke til den gratis demo-versjonen som faktisk var benyttet, men til den rimeligste (*basic*) profesjonelle versjonen av Digimarc.

At politiet er benyttet en demo-versjon av programmet framgår imidlertid av den bildesignatur programmet viser fram, der produsenten («Creator») oppgis å være «Digimarc Demo» i stedet for den reelle produsenten. (I enkelte visningsprogrammer vises tallkoden «10101» i stedet for teksten «Digimarc Demo».)

At en gratis demo-versjon av programmet ble benyttet av politiet er åpenbart verken forstått eller drøftet av domstolene eller av bevillingsnemnda.

Bruken av demo-versjonen har en helt avgjørende svakhet: Nemlig at demo-versjonen ikke identifiserer *hvem* som produserer vannmerket, noe den rimeligste kommersielle versjonen (*basic*, som koster USD 49/år) gjør.

Problemet med politiets framgangsmåte er at den unike «Image ID», som angivelig skal identifisere den politimann som har utført merkingen, og den bistandsadvokat som skal ha mottatt bildet, kan påføres bildet av hvem som helst.

Effekten av dette er at samtlige sikkerhetstiltak som er truffet omkring fysisk sikring av prosessen rundt produksjonen av CD-plater (egne krypterte PCer, oppbevaring i pengeskap, kryptering av CDer, fysisk overlevering av CD-plater, separat overlevering av passord, etc.) blir uten betydning. Dersom noen har et ønske om å «lekke» til mediene et eksemplar av bildet med et bestemt digitalt vannmerke (for eksempel «21303»), så kan de gjøre dette uten tilgang til de krypterte CDer, passord, osv. Alt som behøves er et bilde og tilgang til den gratis demo-versjonen av Digimarc.

Det vises for øvrig til min artikkel «[Bevisets stilling](#)» der det ytterligere utdypes hvorfor og hvordan politiets uheldige framgangsmåte for å merke bildene med digitale vannmerker har ødelagt bevisverdien av disse.

I sin rapport konkluderer Willassen med at det er teknisk *mulig* for en ukjent tredjepart å framstille et bilde merket på denne måten, men også at det er *usannsynlig* at dette har skjedd. Han setter opp følgende premiss:

For at vi skal komme frem til samme resultat som i den foreliggende saken må denne vannmerkingen i så fall ha vært utført av noen som har hatt tilgang til den modifiserte versjonen av bildene som ble utlevert 03.02.2012, og som også har hatt kjennskap til id som ble satt på bildene utlevert til Klomsæt, eller som på annen måte har kunnet gjette seg til at id «21303» ville være en meningsbærende id.

Og han konkluderer deretter med at det er usannsynlig at en tredjepart (dvs. en person utenfor politiet) kunne ha gjettet seg fram til at «21303» ville være den «Image ID» som var relevant dersom man ønsket å skade Klomsæt.

Å si noe om sannsynligheten for en bestemt menneskelig handling er ikke et datateknisk spørsmål, og derfor noe som verken Willassen eller jeg har særlig kompetanse på. Men siden Willassen allerede har gått inn i denne materien vil jeg kort kommentere den slik:

For det første kan man ikke utelukke at de lekkede bildene stammer direkte fra politiets datamaskiner (noe da Willassen heller ikke gjør). De trenger ikke av den grunn å være lekket av noen i politiet. Det er tilstrekkelig at noen i politiet som har de retusjerte og merkede bildene på sin PC har vært uvøren i sin omgang med trådløst Internett. Under politioverbetjent Hafredals demonstrasjon i retten 30. januar 2013 kom det fram at han benyttet en PC som var utstyrt med trådløst Internett som tilsynelatende koblet seg automatisk opp mot åpne nett innen rekkevidde. Han opplyste samtidig at det trådløse nettet på denne PCen hadde vært slått av hele tiden under arbeidet med å preparere bilder for utlevering til bistandsadvokatene. Spørsmålet er om det å «slå av» denne funksjonen er tilstrekkelig sikring av PCen. Jeg tviler på det. I og med at det dessverre er svært enkelt å *uforvarende* aktivere et slikt trådløst nett, mener jeg det er uforsvarlig i det hele tatt å benytte en datamaskin med trådløst nett til arbeide med sensitivt materiale. Dersom det trådløse nettet er aktivisert kan for eksempel en utenforstående sette opp et åpent trådløst nettverk i nærheten (for eksempel utenfor politihuset), og på den måte bli i stand til å gjøre datainnbrudd på de maskiner som automatisk kobler seg opp mot dette nettverket.

For det andre kan det godt være at «21303» ble benyttet ved at en ukjent tredjepart tok utgangspunkt i *et annet* «Image ID», men endret på siste siffer for ikke å bli sporet når vedkommende leverte bilder til diverse medier. En av de enkleste og mest kjente teknikker for å skjule en Digimarc «Image ID» er nemlig å erstatte en bestemt «Image ID» med en annen.

4. Oppsummering og konklusjon

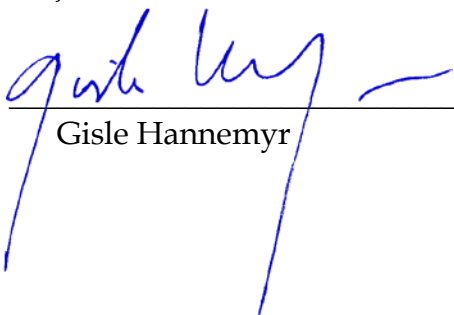
Nedenfor følger en oppsummering av de funn som er dokumentert i det foreliggende notat, etterfulgt av en kort konklusjon.

- Selv om de bildene som dukket opp i mediene den 3. februar 2012 utvilsomt er utstyrt med Klomsæts «Image ID» er det på ingen måte sikkert at de stammer fra den CD som ble utlevert Klomsæts advokatkontor. De kan ha vært produsert av en tredjepart, vært framskaffet ved datainnbrudd hos politiet, eller stamme direkte fra politiet.
- To av de lekkede bildene som ble publisert 3. februar 2012 har ikke vannmerke. Tingretten, lagmannsretten og advokatbevillingsnemnda har ikke drøftet dette, selv om dette åpenbart har relevans for saken.
- Forekomster av bilder uten vannmerker i diverse media, samt Willassens, Møllerhaugs og mine funn mht. manipulering av vannmerke, gir grunn til å reise tvil om sikkerheten ved den metode politiet har benyttet for merking.
- Det er mulig (og forholdsvis enkelt) å fjerne en Digimarc «Image ID» eller bytte ut en «Image ID» med en annen. Politiet har feilinformert domstolene og andre ved å påstå at dette i så fall kan oppdages ved at det oppstår synlig kvalitetstap.
- Den versjon av Digimarc som Hafredal lenker til i sin rapport av 9. februar går til en annen versjon av programmet enn den som faktisk ble benyttet.
- Ved bruk av gratis demo-versjon av Digimarc har politiet gjort det umulig å spore hvem (*creator*) som har påført et bilde et digitalt vannmerke. I praksis innebærer dette at bildene som er lekket til mediene kan være produsert av en ukjent tredjepart.

I den foreliggende sak er det dokumentert at den framgangsmåte som har vært fulgt er beheftet med dårlig datasikkerhet og metodiske feil. I tillegg er domstolene og andre på et avgjørende punkt blitt feilinformert av politiet, informasjon som åpenbart har relevans for saken er ikke meddelt domstolene av politiet, og domstolene har valgt å ikke forholde seg til en relevant opplysning som har vært meddelt av Geir-Otto Jakobsen.

Det er ikke opp til meg å avgjøre om det i den foreliggende sak eksisterer rimelig tvil om hvem som er ansvarlig for at bilder er lekket til pressen. Jeg mener imidlertid det er viktig for sakens opplysning at domstolen og advokatbevillingsnemnda blir kjent med den tvil som faktisk foreligger.

31. januar 2013

Gisle Hannemyr